

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No 3/1980

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

Ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 3

15. p:nä helmikuuta 1980

6. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja

puh. 935-31357

SISÄLLYS

Kirje sinulle	1
Ilmoituksia	2
Helen Keller: Elämäni tarina	5
Johan Ludvig Runeberg	7
Tyyskylän kurssi	8
Uutisia	8
Kurssiterveisii	10
Aune, Jussi ja Vieno Bulevardilla	13
Bangkokin viikon kokemuksia	16

KIRJE SINULLE

Ulkona paukkuu pakkaneen. Minä istun lämpöisessä keittiössäni ja ajattelen. Ajattelen tulevaisuutta. Sinä varmasti myös joskus ajattelet samanlaisia asioita. Sinulla on myös erilaisia ajatuksia ja erilaisia odotuksia. Odotat ystävää vieraaksi. Odotat seuraavaa kurssia, matkaa tai kirjettä. Odotit ehkä tätä lehteä?

Huomasit varmaan edellisestä lehdestä, että päätoimittaja vaihtuu. Toimitan ensimmäistä lehteä Sinulle. Tämä lehdentoimitus on uusi asia minulle. Tunnen teistä monia. En kuitenkaan tiedä, mitä Sinä tältä lehdeltä odotat. Koska olen uusi ja tietämätön, päätin kirjoittaa Sinulle tämän kirjeen. Voisimmeko Sinä ja minä tehdä tätä lehteä yhdessä? Kirjoittaisit minulle mitä tästä lehdestä puuttuu. Kun odotat tätä lehteä niin minkälaisia kirjoituksia odotat? Voit lukea uutisia, ruokaohjeita ja matkakertomuksia. Mitä muuta haluaisit lukea omasta lehdestäsi?

Tämä lehti voi olla myös yhteys kuurosokeiden välillä. Jokainen teistä voisi kirjoittaa pienistä tapahtumista. Jos Sinulle sattuu jotakin hauskaa, kirjoita siitä. Jos jokin asia oikein harmittaa, kirjoita siitäkin minulle. Lehden välityksellä voitte vaihtaa koke-

muksia ja ajatuksia. Kuulevillakin on omissa lehdis-
sään yleisön osastot. Kuulevat purnaavat ja kiittävät
milloin mitäkin asiaa. Sinäkin voit tehdä niin omassa
lehdessäsi.

Älä pelkää kirjoittaa. Ei ole vaarallista, jos kir-
joittaa väärin. Suomenkieli on vaikeaa kirjoittaa.
Kyllä minä ymmärrän Sinun kirjeesi. Voit kirjoittaa
myös pisteillä.

Minä odotan Sinun kirjettäsi.
Yhteistyöterveisin
Pirjo

ILMOITUKSIA

Lehteenkirjoittaja voi saada pienen rahallisen kor-
vauksen. Palkkion maksamiseen tarvitaan kirjoitta-
jan sosiaaliturvatunnus, joka on sairausvakuutuskor-
tissa. Kirjoita sosiaaliturvatunnus paperille ja lähetä
minulle yhdessä kirjoituksen kanssa.

Kaikki keksimään lehdelle uutta nimeä. Nimiehdot-
usten viimeinen postituspäivä on 24.3.1980. Nimi-
ehdotuksen voi jättää myös vuosikokouksessa.

Kaikki lehteen tarkoitettu posti lähetetään osoit-
teella: Pirjo Rissanen, 35400 Länkipohja.

Kevään aikana julkaistaan lehdessä Suomen puoluei-
den laajempi esittely. Puolueet esitellään suuruusjär-
jestyksessä. Esittely päättyy kirjoitukseen kunnallis-
vaaleista.

Tämän vuoden aikana julkaistaan sarja suomalaisista
liputuspäivistä ja muista vietettävistä päivistä. 5.2.
on Runebergin päivä. Sarja alkaakin Runebergistä.
Seuraavana on laskiainen ja sitten Kalevalan päivä
jne.

Suomen Kuurosokeat ry:n vuosikokous pidetään Lo-
makoti Onnelassa Tuusulassa 29.3.1980 klo 13.00.

Samalla järjestetään viikonloppuleiri. Kokoontu-
minen Onnelaan perjantaina 28.3.1980 iltapäivällä.
Ohjelmassa kaitafilmiesityksiä yhdistyksen järjestä-

miltä leireiltä ja matkoilta, selvitys Sosiaali- ja terveysministeriön alaisena työskennelleen työryhmän mietinnöstä »Kuurosokeat Suomessa», Helen Keller juhlavuosi jne. Leiri loppuu sunnuntaina 30.3.1980.

Osallistumismaksu mk 100,—. Matkoista korvataan yli 50,— mk:n menevä osuus.

Toivotaan runsasta osanottoa!

KUUROJEN LEHDEN tilaushinta kuurosokeille on mk 43,—/vuosi. Lehden voi tilata osoitteella:

Kuurojen lehti
PL 62
13101 Hämeenlinna 10
puh. 917-24289

Tilaukseen maininta kuurosokeudesta, että saat alennuksen.

HELEN KELLER:

»Elämäni tarina»

Olen lukenut mielenkiintoisen kirjan, joka kertoo kuurosokean Helen Kellerin elämän vaiheista. Kirjoitan lyhennellen pääkohdat tästä kirjasta.

A I k u s a n a t

Helen Keller oli menettänyt puhe-, kuulo- ja näkökyvyn 1 vuoden 7 kuukauden vanhana eli yhdeksäntoista kuukauden ikäisenä pahan sairauden takia, jota lääkärit eivät pystyneet auttamaan.

Onneksi Helenille oli jäänyt haju-, maku- ja tuntoaistit, joten Helen pääsi tuntemaan ja haistamaan. Helen istui kaiket päivät äidin vieressä onnettoman näköisenä.

Äiti ja isä yrittivät yhdessä auttaa Heleniä rakkaudella. Eikä kukaan arvannut, ei edes äiti, minkälaiseksi lapsen tulevaisuus muodostuu.

Miten Helenin vanhemmat järkyttyivät, kun saivat kuulla, että Helen sairauden aikana oli menettänyt puhe-, kuulo- ja näkökyvyn.

Helen oli saanut elää 7 vuotta pimeydessä ja pää-

si 7-vuotiaana kouluun. Helen Keller edistyi ja oppi puhetaidon. Helenin äiti oli onnellinen, kun sai kuulla, että Helen jo puhuu ensimmäisen sanan.

Anne Sullivan tuli opettamaan Heleniä. Helen oli yksityisoppilas. Anne opetti Heleniä kuin tavallista lasta. Annen oli hyvin vaikeaa aloittaa opettaminen, kun Helen oli niin itsepäinen.

Mutta kesti kauan ja Anne oli päättänyt pyytää lupaa Helenin vanhemmilta, että he saisivat olla kahden pari viikkoa. Ehkä Helen ja Anne paremmin tulisivat sitten toimeen. Niin sitten sen jälkeen Anne yritti kärsivällisesti opettaa lasta. Anne opetti Heleniä viittomaan sormiaakkosilla. Päivät kuluivat ja Helen oli vähän edistyneempi.

Sen jälkeen Helen pääsi eteenpäin, kun yliopiston opettaja innostui opettamaan Heleniä.

Helen rupesi kirjailijaksi. Näin Helen kirjoitti kirjan »Elämäni tarina».

Ulla Tikkanen

JOHAN LUDVIG RUNEBERG

Suomen kansallisrunoilija Johan Ludvig Runeberg syntyi 5. helmikuuta 1804 Pietarsaassa. Hän kävi koulunsa Oulussa ja Vaasassa. Runeberg opiskeli Turun yliopistossa. Rahapulan vuoksi Runeberg keskeytti opiskelunsa. Hän oli kotiopettajana Saarijärvellä ja Ruovedellä. Runeberg jatkoi myöhemmin opintojaan ja valmistui vuonna 1827. Runeberg asui ja kävi töissä Helsingissä. Hän muutti perheensä kanssa Porvooseen vuonna 1837. Runeberg kuoli Porvoossa vuonna 1877.

Kotiopettajana Saarijärvellä ja Ruovedellä Runeberg tutustui tavallisiin ihmisiin. Hän ihastui suomalaiseen rahvaaseen (= ei ole käynyt kouluja, työväestöön kuuluva). Runebergin runo »Saarijärven Paavo» kertoo vahvasta miehestä. Paavo on kova tekemään työtä ja on Jumalaa pelkäävä. Paavo on myös hyvä aviomies ja hyvä naapuri. Runebergin huomattavampia runoteoksia ovat lisäksi Hirvenhiihtäjät ja Vänrikki Stoolin tarinat. Runeberg kirjoitti Maamme laulun ja sai arvonimen Suomen kansallisrunoilija. Runebergin syntymäpäivä 5. helmikuuta on Suomessa yleinen liputuspäivä. Suomalaiset muistavat omaa kansallisrunoilijaansa.

TYYSKYLÄN KURSSI

Olinhan siellä minäkin, Tyyskylän kurssilla. Tyyskylässä oli hauskaa. Asuin Martin kanssa yhdessä. Martti oli kiva kaveri. Kiitän kaikkia kurssilaisia, mutta erikoisesti opettajia ja henkilökuntaa. Parhaat kiitokset lenkkikavereille, Sepolle ja Paille. Pai ei ole kuulo- eikä näkövammaisen, vaan erittäin viisas sokeain opaskoira.

Kiitos kaikille.

Lassi

UUTISIA

Eduskunta valitsi lähes yksimielisesti puhemieheksi keskustapuolueen Johannes Virolaisen. Ensimmäiseksi varapuhemieheksi valittiin sosialidemokraattien Veikko Helle ja toiseksi varapuhemieheksi kokoomuksen Juuso Häikiö. Valitut puhemiehet ovat johdaneet eduskunnan työtä jo viime kesäkuusta läh-

ten. Ryhmänjohtajina jatkavat: Matti Ahde (sd), Matti Ruokola (kes), Pentti Sillantaus (kok), Henrik Westerlund (rkp), Sauli Hautala (skl), J. Juhani Kortesalmi (smp), Anneli Kivitiie (lkip).

Kuusi amerikkalaista suurlähetystövirkaileijaa pääsi pakenemaan Iranista. Virkaileijat olivat piileskelleet Kanadan suurlähetystössä Teheranissa. Amerikkalaiset saivat kanadalaiset passit. Näillä väärennetyillä passeilla virkaileijat pääsivät pakenemaan. Iranilaiset ovat uhkailleet Kanadaa kostotoimilla.

Saudi-Arabia, Kuwait ja Arabiemiirikuntien liitto korottivat öljyn hintaa kaksi dollaria tynnyriltä. Irakin ja Qatarin odotetaan nostavan öljyn hintaa saman verran. Lontoolainen Lehti Times kirjoitti, että Saudi-Arabia korottaa uudelleen öljyn hintaa huhtikuun alusta 27,6 dollariin tynnyriltä. Lisäksi Saudi-Arabia on sanonut supistavansa öljyntuotantoaan. Suomi on ostanut myös öljyä Saudi-Arabiasta. Hinnan korotus tuntuu myös Suomessa.

Hollannin kuningatar Juliana ilmoitti luopuvansa kruunusta. Kruunustaluopuminen tapahtuu kuningattaren 71. vuotis syntymäpäivänä 30. huhtikuuta. 42-vuotias kruununprinsessa Beatrix tulee kuningattareksi. Kuningatar Juliana on hallinnut maataan 30 vuotta.

KURSSITERVEISIÄ

Meidät oli Jussin kanssa taas kutsuttu kursseille ja kivaa on ollut. Jussi, Vieno ja minä olemme täällä Hesassa. Ohjaajina on Briitta ja Arja ja yövalvojana Anna-Maija. Ihania tyttöjä kaikki. Matkanteko alkoi mukavasti. Meillä oli saattaja, joka etsi meille paikat. Hän jäi junaan, ei ehtinyt lähteä liikkuvasta junasta. Ei auttanut muu kuin jäädä junaan ja vasta Salossa hän pääsi pois. Aika harmi, myöhästyi töistä. Helsingin asemalla meitä oli vastassa Briitta ja Arja.

Olemme olleet nyt viikon täällä Bulevardilla. Olemme kokanneet ja siivonneet. Arja ja Anna-Maija on kuljettanut meitä täällä Hesassa, on käyty kaupissa.

Torstaina meillä kävi Tyyskylästä Terhi, Tarja ja

Rauno. Me söimme yhdessä. Terhi ja Tarja olivat koko päivän.

Perjantaina me menimme Tyyskylään ja sielläkin oli niin hauskaa. Meitä oli vastassa Maija. Hän on uusi ohjaajatyttö, hyvin herttainen ja avulias. Jos luet tätä, niin kiitos Sinulle kaikesta ylimääräisestä palveluksesta, napinneulomisesta, kortin hankkimisesta, saippuan ja shampoon antamisesta. Olit kultainen. Tyyskylässä pääsimme heti saunaan. Doris, uusi emäntä, haki meidät saunasta ja keitti saunakahvit. Toiset kurssilaiset menivät Lohjalle juhlimaan. Mutta me ollaan jo Jussin kanssa juhlistu, kun ollaan täällä iltapuolella, niin me jäätiin kotiin.

Luantaina opetettiin viittomaan. Oli niin pahuksen hauska viikonloppu. Meinasin kuolla nauruun päiväruokailun aikana. Panin Jussin lautasen viereen ohuen punaisen lautasliinan. Jussi on vuosia syönyt vain lusikalla, kun on täysin sokea. Lusikalla on helpompi syödä. Nyt ei ollut lusikkaa. Hän oli haarukalla vetänyt lautasliinan perunamuusin joukkoon ja yritti sitä kovin saada suuhunsa. Voi että se oli kiva näky. Eihän sitä olisi saanut nauraa, mutta Jussi otti itsekin sen huumorin kannalta ja naureskeli, että oli kummallisen makuinen muusiannos.

Sunnuntaina minä tein historiaa, en ole koskaan

ollut hevosen selässä. Nyt oli Tyyskylään pyydetty kaksi hevosta ohjaajineen. Ja kaikki saimme ratsastaa hevosella. Se oli aika kivaa. Vienon alle tuotiin pöytä että pääsi hevosen selkään.

Tyyskylässä sattui vielä kiva tapaus. Ohjaajat olivat laittaneet television. Martti ja minä viitoimme lauluja sieltä. Jussi oli kuullut, että olemme esiintyneet koko kansalle. Sitten me selostimme hänelle, että se oli leikkitelevisio. Kehykset vain ja sen takana tuoli.

Petri, Keskusliiton virkailija oli siellä. Ulkoilimme hänen kanssaan. Hän toi meidät sunnuntai-iltana tänne. Maanantaina kävimme taidemuseossa. Se oli hieno elämys. Mennessä meinasin jäädä raitiovaunun ovien väliin. Huusin, että täällä on näkövammaisia. Ei sentään sattunut kovemmin. Vähän sormiin se ovi löi.

Huomenna menemme Näkövammaisten ammatikouluun ja sitten kerron taas lisää. Lämpimät terveiset täältä ohjaajilta ja oppilailta.

Vieno, Jussi Ja Anna.

AUNE, JUSSI JA VIENO BULEVARDILLA

Meillä on ollut hauska kurssi. Kävimme yhtenä päivänä Näkövammaisten ammattikoululla. Tapasimme siellä opettajat Ullan ja Sirkan. Aili Manninen oli siellä oppilaana. Ensin joimme hyvät tulokahvit. Aili oli tehnyt pullataikinan valmiiksi. Leivoimme Ailin kanssa yli kuusikymmentä pientä pullaa. Päivä kului nopeasti. Saimme jokainen Aililta muistoksi pienet lapaset. Lapanen mahtuu juuri ja juuri pikkusormeeseen (koristelapanen). Kiitos Aili.

Tutustuimme Stockmannin tavarataloon. Turussa ei ole yhtään niin suurta tavarataloa kuin on Helsingin Stockman.

Kaikenlaista sattuu. Kerran kun Briitta ja Arja olivat lähteneet, soi Bulevardin kodin ovikello. Jussin kuuleva sisko oli meillä kylässä. Jussin sisko avasi oven. Suuri, tuntematon mies tuli ovesta sisään. Sain, ettei meille saa kukaan tuntematon tulla. Mies käveli vain olohuoneeseen päin. Kuljin miehen perässä askel askeleelta. Sain, että oletpa kuka tahansa, yksin en laske sinua mihinkään huoneeseen. Mies katsoi minua pitkään. Kiitteli käynnistä lähtiesään. Ehkä aikanaan selviää, kuka se mies oli.

Anna-Maija oli iltaohjaaja, kiva tyttö. Vei meidät joka ilta kävelemään. Kuulimme erilaisten paikkojen nimiä. Oli Erottaja, Esplanaadi, Kappeli ja Havis Amandan patsas. Iltainen Helsinki on täynnä valoja. Tornion perhekurssilla Dagi esitteli itsensä uteliaaksi ihmiseksi. Minä olen Dagin jälkeen uteliain ihminen. Kun tuli tilaisuus tutustuimme Helsingin paikkoihin päivänvalossa.

Kävimme presidentin linnaa katsomassa. Linnan edessä oli suuret rautaportit ja poliisi vartiassa. On meidän Urholla iso koti asua. Olen käynyt Urho Kekkosen syntymäkodissa. Talo oli pieni, matala ja hatara. Tuvassa oli kaikki alkeellista. Ikkunat olivat pienet ja salusiinit olivat ikkunoissa. Lattialla kehto ja huoneessa puuastioita. Nyt näkyi kristallit ikkunoissa. Tätä uutta kotia ei päässyt sisältä katsomaan. Briitta, meidän emäntä, oli meille vähän vihainen. Menimme liian kauaksi kahdestaan. Minä olen niin rohkea ja utelias. Pimeällä ei saa paikoista selvää. Suunta jäi mieleen ja teki mieli katsomaan paikkoja päivänvalossa.

Toinen päiväemäntä, Arja, vei meidät ravintolaan syömään. Ravintolan nimi oli Kuparilanti. Alkupalana oli salaattia. Pääruokana perunaa, iso pala kirjolohta, valkokastiketta, keitettyjä herneitä ja

porkkanaa. Koristeena sitruunan pala ja persiljaa. Jälkiruuaksi saatiin kahvi. Juhlimme Aunen päivää. Meillä kävi paljon vieraita. Sain kukkia ja lahjoja. Jussi osti minulle ihanan kaulaliinan ja neljä neilikkaa. Muistan varmasti ikäni sen nimipäiväni. Vierailimme eduskuntatalossa. Rappuja oli melkein 50. Eduskunnan virkamies esitteli meille paikkoja. Istuimme kansanedustajien tuoleilla ja tutkimme pöydällä olevia nappuloita. Niitä nappuloita kansanedustajat käyttävät äänestäessään. Vihreä valo tarkoittaa jaa ääntä ja punainen valo ei ääntä. Viikonlopun vietimme taas Tyyskylässä. Pakkaset olivat kovat. Maija ja Doris pitivät meistä hyvää huolta.

Nopeasti kului neljä viikkoa Bulevardilla. Iloisiin tapaamisiin. Kurssiterveisin.

Aune ja Jussi

BANGKOKIN VIIKON KOKEMUKSIA

Kaija Salekari

Thaimaan matkamme ensimmäisen viikon vietimme maan pääkaupungissa Bangkokissa. Bangkok on loistavien temppelien ja lukuisten kanavien kaupunki. Sitä kutsutaan usein Idän Venetsiaksi. Bangkokissa on n. 4 1/2 miljoonaa asukasta, siis saman verran kuin Suomessa.

Katukuva Bangkokissa oli hyvin kirjava. Oli aivan länsimaisia korkeita rakennuksia, mutta paljon myös matalaa joenvarsiasutusta. Joka aamu heräsimme kukon lauluun. Hotellin naapuritontilla paimensi komea kukko kanalaumaansa. Kaduilla oli paljon katukeittiöitä. Hedelmä- ja lihahalleja oli joka puolella, myyntikojuja vierä vieressä ja tungos valtava. Vilkas vasemmanpuoleinen liikenne näytti melkoisen sekavalta. Meidän liikkumisemme sujui hyvin, koska vuokrasimme omat taksit koko viikoksi. Taksinkuljettajamme Mike ja Anake luotsasivat meitä taitavasti Bangkokin nähtävyyksiä katsomaan. Bangkokissa oli näkemistä ja kokemista joka askeleella. Erikoisimpia nähtävyyksiä olivat kaupungin lukuisat temppelit. Niitä sanotaan olevan n. 400. Valtaosa

thaimaalaisista on uskonnoltaan buddhalaisia. Buddhalaisuus on kristinuskon ja islamin uskon ohella kolmas maailman suurista uskonnoista. Buddhan kunniaksi on rakennettu loistavia temppeleitä *W a t T r i m i t r* on yksi kuuluisimmista. Kävimme tutustumassa siihen. Ennen sisälle menoa täytyi riihua kengät jalasta. Temppeleli oli ulkoapäin aika vaatimattoman näköinen kivirakennus. Sen sisällä oli loistoa. Siellä oli 3 metriä korkea 5,5 tonnia painava Buddhan patsas, joka on täyttä kultaa. Kiersimme lukemattomia temppeleitä, jotka olivat toinen toistaan loistavampia. Mainitsen tässä niistä muutamia. Marmoritemppeli kuuluu nuorimpiin Buddhan temppeleihin. Sen rakennutti kuningas *R a m a V* v. 1899. Temppeleli on tehty italialaisesta marmorista. Sen sisällä on suuri kokoelma Buddhan patsaita.

W a t P o e l i Pyhän viikunapuun temppeleli on ensimmäisen *R a m a* -kuninkaan rakennuttama. Tässä temppelissä on makaavan Buddhan patsas. Patsas on 15 m korkea ja lähes 50 m pitkä. *W a t A r u n e l i* Aamuruskon temppeleli on rakennettu joen rannalle. Sen mahtavat posliinitornit ovat yli 80 metriä korkeat. Ne kimaltelevat auringon paisteessa tuhansin eri sävyin.

(jatkuu)